ספר הזהר — שופטים

רעיא מהימנא (דברים ט״ז:י״ח) שֹׁופְטִים וְשֹׁוטְרִים תִּתֶּן לְךָ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךָ נוֹתֵן לְךָ וְגוֹ'. בְּפִקּוּדָא דָּא, מָנֵי שֹׁופְטִים וְשֹׁוטְרִים. וְעוֹד (תהילים ע״ה:ח') כִּי אֱלֹהִים שֹׁופֵט, כִּי י' (מ', מניה) יו"ד דְּחוּשְׁבָּנֵיהּ כ', כְּתֵר (בתר) הָכָא, כ' אֱלֹהִים שֹׁופֵט, זֶה יַשְׁפִּיל ה"א ה"א (ה"ה), וְזֶה יָרִים דָּא (ו"ו) ו' ו'.

פִּקּוּדָא בָּתַר דָּא, לָדוּן בְּסַיְיף. לָדוּן בְּדִין סְקִילָה. לָדוּן בְּדִין שְׂרֵיפָה. לָדוּן בְּסַיְיף לְמַאן, לְסָמָאֵל. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, (ישעיהו ל״ד:ה') כִּי רְוְתָה בַשָּׁמַיִם חַרְבִּי הִנֵּה עַל אֱדוֹם תֵּרֵד.

חֶרֶב דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, י' רֵישָׁא דְּחַרְבָּא. ו' גּוּפָא דְּחַרְבָּא. ה"א ה"א, תְּרֵין פִּיפְיוֹת דִּילָהּ. צָדָק צָדֶק תִּרְדּוֹף, חַתְכִין תְּרֵין דִּינִין, דִּינָא מִפֵּי בֵּית דִּין דִּלְעֵילָּא, וְדִינָא מִפֵּי בֵּית דִּין דִּלְתַתָּא. וּמֵהָכָא אִשְׁתְּמוֹדָע, אֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה עַד שֶׁנִּתַּן לוֹ רְשׁוּת מִלְּמַעְלָה.

נַרְתִּקָא דְּחַרְבָּא אֲדָנָי. תַּמָּן אִשְׁתְּכַח דִּינָא. בְּקִרְיַאת שְׁמַע יִדּוֹד. חַרְבָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עָלָהּ אִתְּמַר (תהילים קמ״ט:ו') רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם. בְּצַדִּיק חַי עָלְמִין, כָּלִיל חַ"י בִּרְכָאן, דְּבֵיהּ אֲדָנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי, בֵּיהּ עָאל חַרְבָּא בְּנַרְתִּיקָהּ, (אסתר ז׳:י׳) וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה, וּמִתְחַבְּרִין תְּרֵין שְׁמָהָן יְיָ אֲהדֹנָ"הי.

לָדוּן בְּחֶנֶק, זַרְקָא. תַּמָּן קַו, י' כְּרִיכָא בֵּיהּ, וְקַו, ו' דְּאִתְפַּשְׁטָא מִנֵּיהּ. בֵּיהּ תָּפִיס לְסָמָאֵל, (במדבר י״ג:כ״ג) וַיְשָׁאוּהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם. מַאי מוֹט דְּהַהוּא רָשָׁע. אָדָם דְּאִיהוּ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, מַ"ה, וְד' אַתְוָון יְדוֹד, הֲרֵי תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים, כְּחוּשְׁבָּן תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים אַתְוָון, דְּאִינּוּן בְּשִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא עִלָּאָה, וּבְשִׁית תֵּיבִין דְּיִחוּדָא תַּתָּאָה, דְּאִינּוּן ו' ו', וְהַאי הוּא וַיְשָׁאוּהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם, בְּפִרוּדָא מִנַּיְיהוּ, בְּלָא א' בְּאֶמְצַע ו"ו, דְּלֵית יִחוּדָא לְסִטְרָא אַחֲרָא, אֶלָּא וַיְשָׁאוּהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם, סָמָאֵל וּבַת זוּגֵיהּ, עוֹלָם הַנִּפְרָדִים.

בְּחֶבֶל דְּיֵחָנֵק בָּהּ, אֲחִידָן הֵ"א ה"א, בָּהּ' אֶצְבָּעָן דְּיַד יְמִינָא, וּבָהּ' דְּיַד שְׂמָאלָא. ו' חֶבֶל. י' חֲנִיקָא דִּלְהוֹן. שְׁמָא דַּיְדָו"ד, מִיתָה לְסָמָא"ל וְנָחָשׁ, וְחַיִּים לְיִשְׂרָאֵל. (עיין בראשית כ"ב ע"ב) וּבְגִין דָּא (דברים ל"ב:ל"ט) רְאוּ עַתָּה כִּי אֲנִ"י אֲנִי הוּא וְאֵין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֲנִי אָמִית לֵאלֹהִים אֲחֵרִים בִּשְׁמִי, וּלְכָל דִּלָּא הֵימְנוּ בִּי. וַאֲחָיֶה לְאִינּוּן דְּהֵימְנִין וְנַטְרִין פִּקּוּדִין דִּילִי.

לָדוּן בְּסִקִילָה לְסָמָאֵל, בְּאֶבֶן דְּאִיהִי יו"ד, זָרִיק לָהּ (צדיק) לְגַבֵּיהּ, בַּחֲמֵשׁ אֶצְבָּעָאן דְּאִינּוּן ה', וּבַקָּנֶה דְּדְרוֹעָא דְּאִיהוּ ו', וּבַכָּתֵף דְּתַמָּן ה'. וְזָרִיק לָהּ לְגַבֵּיהּ מַחֲשָׁבָה, דְּאִיהוּ שְׁמָא מְפֹרָשׁ יו"ד ה"א וָא"ו ה"א.

לָדוּן בִּשְׂרֵפָה לְסָמָאֵל. עֵצִים לְאַדְלָקָא בְּהוֹן נוּרָא. זַכָּאָה אִיהוּ גּוּפָא דְּאִיהוּ עֵץ, וְאִבְרִים דִּילֵיהּ עֵצִים, לְאוֹקָדָא בְּהוֹן אֶשָּׁא, דְּאִיהוּ נֵר מִצְוָה, בְּכָל אֵבֶר, לְאוֹקָדָא לְסָמָאֵל, בְּשִׁכִּינְתָּא עִלָּאָה, בְּעֵץ דְּאִיהוּ תִּפְאֶרֶת, וּבְכָל עֵצִים דַּאֲחִידָן בֵּיהּ. דִּבְזִמְנָא דְּאֵשׁ עַל גְּבוֹהַּ נָחִית הֲוָה, עַל גַּבֵּי עֵצִים דְּקָרְבְּנָא, (במדבר א׳:נ״א) וְהַזָּר הַקָּרֵב יוּמָת, דְּאִתּוֹקַד בֵּיהּ. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, (ויקרא ו׳:ה') וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוּקַד בּוֹ. זַכָּאָה אִיהוּ מַאן דְּאָחִיד בְּאִילָנָא דְּחַיֵּי, בְּגוּפֵיהּ, בְּאֵבָרִים דִּילֵיהּ, נֵר כָּל עַנְפָּא וְעַנְפָּא נֵר מִצְוָה ברמ"ח פִּקּוּדִין דִּילֵיהּ.

כַּד אֲחִידָן בֵּיהּ תַּרְוַויְהוּ, יִתְקְיָים (שמות ג׳:ב') וַיֵּרָא וְהִנֵּה הַסְּנֶה בּוֹעֵר בָּאֵשׁ וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אוֹכֵל. וְסָמָאֵל וְנָחָשׁ וְכָל מְמָנָן דִּילֵיהּ, דְּאִינּוּן קוֹצִין, אִתּוֹקָדוּ. וַעֲנָפִין דְּסְנֶה, וְאִיבָּא דִּילֵיהּ, וְעָלִין דִּילֵיהּ, לָא אִתּוֹקָדוּ. דָּא אַחְזִי לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר בּוּצִינָא קַדִּישָׁא, וַדַּאי יִשְׂרָאֵל אִינּוּן עֵצִים יְבֵשִׁים בְּאוֹרַיְיתָא, בְּגִין דַּאֲחִידוּ בְּאֵשׁ דְּהֶדְיוֹט, לָאו אִינּוּן כַּדְקָא חֲזִי, לְמֶעְבַּד בְּהוֹן נִיסָא, מִיַּד דְּאַנְתְּ נְחִיתַת עָלַיְיהוּ בְּאוֹרַיְיתָא, בְּגִינָךְ נָחַת עָלַיְיהוּ אִילָנָא דְּחַיֵּי, וּמִצְוָה דְּאִיהוּ נֵר יְיָ' וַאֲחִידַת בְּהוֹן וְיֶהוֹן חַיִּין. וְאוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת דְּעָלְמָא, אִתּוֹקָדָן בְּהַהוּא נֵר. וְהַאי אִיהוּ דְּאָמַר נָבִיא, (ירמיהו מ״ו:כ״ז) וְאַתָּה אַל תִּירָא עַבְדִּי יַעֲקֹב וְאַל תֵּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אִתְּךָ אָנִי וְגוֹ'.

(ארבעים יכנו וגו' ר"פ ע"ב) (דברים י״ט:ט״ו) לֹא יָקוּם עֵד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עָוֹן וְגוֹ'. עַל פִּי שְׁנֵי עֵדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֵדִים יָקוּם דָּבָר. פִּקּוּדָא דָּא, לְהָעִיד עֵדוּת בְּבֵית דִּין, דְּלָא יַפְסִיד חַבְרֵיהּ מָמוֹנָא בְּגִינֵיהּ, אִי אִית לֵיהּ עֵדוּת בַּהֲדֵיהּ. וְלֵית סַהֲדוּתָא

פָּחוּת מִתְּרִין, הֲדָא הוּא דִכְתִיב עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים וְגוֹ' יָקוּם דָּבָר, לֹא יָקוּם עַל פִּי עֵד אֶחָד. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מָארֵי מָתְנִיתִין, מִי מֵעִיד עַל הָאָדָם, קִירוֹת בֵּיתוֹ. וְלֹא עוֹד אֶלָּא אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ מְעִידִין עָלָיו. מַאי קִירוֹת בֵּיתוֹ. אִינּוּן קִירוֹת לִבּוֹ. (ישעיהו ל"ח:ב') וַיִּסֹּב חִזְקִיָּהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר, וְאוּקְמוּהָ רַבָּנָן, מְלַמֵּד שֶׁהִתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ מִקִּירוֹת לִבּוֹ.

אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ, אִינּוּן רמ"ח אֵבָרִים דִּילֵיהּ. דְּהָכִי אוּקְמוּהָ מָארֵי מָתְנִיתִין, רָשָׁע עֲוֹנוֹתָיו חֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו. וְהָכִי צַדִּיק, זָכְיוֹתָיו חֲקוּקִים לוֹ עַל עַצְמוֹתָיו. וּבְגִין כָּךְ אָמַר דָּוִד (תהלים לט) כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה. וּבְגִינֵּיהּ אִתְּמַר, וּמִי מְעִידִין עַל הָאָדָם קוֹרוֹת בֵּיתוֹ. גַּרְמִין בְּנוּיִין עַל מוֹחָא דְּאִיהוּ מַיָּא. וְעָלַיְיהוּ קָא רָמִיז, (תהילים ק"ד:ג') הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו, הַמְקָרֶה לָשׁוֹן קוֹרוֹת.

וַאֲמַאי בְּגַרְמִין יַתִּיר מִבְּשָׂרָא וְגִידִין וּמִשְׁכָּא. בְּגִין דְּגַרְמִין אִינּוּן חֲוָורִין, וּכְתִיבָא אוּכָמָא, לָא אִשְׁתְּמוֹדָעָא אֶלָּא מִגּוֹ חֲוָורוּ. כְּגַוְונָא דְּאוֹרַיְיתָא, דְּאִיהִי חֲוָורוּ מִלְּגָאו, אוּכָם מִלְּבַר. אוּכָם וְחֲוָור, חֹשֶׁךְ וְאוֹר. וְאִית חֹשֶׁךְ תְּכֵלֶת, וְאִתְּמַר בֵּיהּ (תהילים קל"ט:י"ב) גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ. וּתְכֵלֶת אוּכָם, אִיהוּ נוּקְבָא לְגַבֵּי חֲוָורוּ.

וְלֹא עוֹד, אֶלָּא דְּגוּפָא עַל גַּרְמִין עָתִיד לְמֵיקַם. וּבְגִין דָּא זַכְווֹ וְחוֹבוֹי חָקוּקִין עַל גַּרְמִין דִּילֵיהּ, וְאִם יִזְכֶּה יָקוּם גּוּפָא עַל גַּרְמִין דִּילֵיהּ. וְאִי לָאו, לָא יָקוּם, וְלָא יְהֵא לֵיהּ תְּחִיַּית הַמֵּתִים. וְלָא עוֹד, אֶלָּא תְּרִין סָהֲדִין אִינּוּן עַל בַּר נָשׁ, עַיִן רוֹאָה וְאוֹזֶן שׁוֹמַעַת, וּבֵית דִּין סוֹפֵר, וְדָן חוֹבוֹי. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שִׁמְשָׁא וְסִיהֲרָא סָהֲדִין עַל בַּר נָשׁ, כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ (תהילים פ"א:ד') תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. מַאי בַּכֶּסֶה. בְּיוֹמָא דְּסִיהֲרָא מִתְכַּסֶּה. וַאֲמַאי מִתְכַּסֶּה. בְּגִין דְּכַד מָטֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, יֵיתֵי סָמָאֵל לְמִתְבַּע דִּינָא לִבְנוֹי קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהוּא יֵימָא לֵיהּ דְּייֵתֵי סָהֲדִין. וְהוּא יֵיתֵי לְשַׁמְשָׁא עִמֵּיהּ. אָזַל לְמַיְיתֵי סִיהֲרָא, וְהִיא מִתְכַּסָּא. בְּאָן אֲתָר מִתְכַּסֵּת. אֶלָּא סְלִיקַת, לְהַהוּא אֲתָר, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ בַּמְכוּסֶּה מִמֶּךָּ אַל תַּחְקוֹר, לְפַיְיסָא לֵיהּ עַל בְּנָהָא.

וְהַאי הוּא דְּאָמַר קְרָא, תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. לַאֲתָר דְּבֵיהּ סְלִיקַת שְׁכִינְתָּא, דְּאִתְּמַר בֵּיהּ וּבַמְכוּסֶּה מִמֶּךָּ אַל תַּחְקוֹר. וְחוֹבִין בְּאִתְכַּסְיָיא, תַּמָּן צָרִיךְ לְמֵידָן בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ. וְחוֹבִין דְּאִתְגַּלְיָיא דְּעָבַד לוֹן, אִתְּמַר (משלי כ"ח:י"ג) מְכַסֶּה פְּשָׁעָיו לֹא יַצְלִיחַ. דִּשְׁכִינְתָּא מִסְטָרָא דְּכֶתֶר אִיהִי עָלְמָא דְּאִתְכַּסְיָא, וְאוֹקְמוּהָ מָארֵי מָתְנִיתִין, דְּצָרִיךְ בַּר נָשׁ לְחַבָּרָא לָהּ לְהַהוּא אַתְרָא. בְּהַהוּא זִמְנָא מָטֵי זִמְנָא דְּרַחֲמֵי, וְאַעְבַּר דִּינָא. וּבְגִין דָּא לְחַבְּרֵיהּ אָמַר לְזַכָּאָה לֵיהּ בְּעִדּוּתֵיהּ, אֲבָל לָרָשָׁע אֵין מְזַכִּין לוֹ.

וְעוֹד, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּיהּ סָהֲדִין עַל בַּר נָשׁ, הֲדָא הוּא דִכְתִיב, (דברים א) הַעִדוֹתִי בָכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. אֶת הַשָּׁמַיִם, הַהוּא דְּאִתְּמַר בֵּיהּ (מלכים א ח':ל"ב) וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמָיִם. וְאֶת הָאָרֶץ, הַהוּא דְּאִתְּמַר בָּהּ (ישעיהו ס"ו:א') וְהָאָרֶץ הֲדוֹם רַגְלָי. וְעוֹד, תְּרֵין סָהֲדִין: עַמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, וְצַדִּיק. וְאִינּוּן ע"ד, מִן שְׁמַ"ע אֶחָד. עֵד, מִן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד.

עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוּמַת הַמֵּת, דָּא סָמָאֵל, מֵת מֵעִקָּרוֹ (במדבר י"ג:כ"ג) וַיְשַׁאוּהוּ בַמּוֹט בִּשְׁנָיִם. לֹא יוּמַת עַל פִּי עֵד אֶחָד, דְּלָא יְהֵא לֵיהּ חוּלָקָא בְּאֵל אֶחָד.

כִּי יָקוּם עֵד חָמָס בְּאִישׁ וְגוֹ' וְדָרְשׁוּ הַשּׁוֹפְטִים הֵיטֵב וְגוֹ', וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם וְגוֹ'. פְּקוּדָא דָּא לִדְרוֹשׁ וְלַחֲקוֹר הָעֵדִים בְּז' חֲקִירוֹת, קוֹדֶם דְּיָדִין לֵיהּ בְּעוֹנְשָׁא דְּמוֹתָא, בְּשֶׁבַע חֲקִירוֹת, שֶׁבַע לָקֳבֵל (זכריה ד':י') שִׁבְעָה אֵלֶּה עֵינֵי יְיָ' הֵמָּה מְשׁוֹטְטִים בְּכָל הָאָרֶץ. בְּהוֹן (ויקרא כ"ו:כ"ח) וְיִסַּרְתִּי אֶתְכֶם אַף אֲנִי שֶׁבַע.

פְּקוּדָא בָּתַר דָּא, לַעֲשׂוֹת לְעֵד זוֹמֵם כַּאֲשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו. תְּרֵין סָהֲדֵי שִׁקְרָא דְּאִינּוּן סָמָאֵל וְנַחַשׁ, אִי יֵיתוּן לְאַסְהָדָא סָהֲדוּתָא דְּשֶׁקֶר עַל יִשְׂרָאֵל, דְּטָעוּ בֵּין ו' לְז' דְּאִינּוּן אַתְוָון זוּ. וְהַאי אִיהוּ (ישעיהו מ"ג:כ"א) עַם זוּ יָצַרְתִּי לִי תְּהִלָּתִי יְסַפֵּרוּ.

וְלָא יִתְייַחֵד ו' עִם ז', אֶלָּא בִּשְׂרֵפַת חָמֵץ, דְּבֵין ו' לְז'. וְאַף עַל גַּב דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא אִיהוּ עַד סוֹף שִׁית, גְּזִרוּ רַבָּנָן, אוֹכְלִין כָּל אַרְבַּע, וְתוֹלִין כָּל חָמֵשׁ, וְשׂוֹרְפִין בְּתְחִלַּת שֵׁשׁ. וְאוֹלְפִי מָארֵי מַתְנִיתִין מִסַּהֲדוּתָא דְּשַׁעְתֵּי דְּחָמֵץ, לְסַהֲדוּתָא דִּבְדִיקוֹת דְּסָהֲדֵי, דְּהַהוּא דְּהָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְכֹלָּא מְפָרֵשׁ בְּמַתְנִיתִין. וְיִקָּיֵם בְּהוֹן, אֲרֵי בְּפִתְגָּמָא דְּחָשִׁיבוּ מִצְרָאֵי לְמֵידָן וְכוּ'. וְהַאי אִיהוּ וַעֲשִׂיתֶם לוֹ כַּאֲשֶׁר זָמַם.